

i saa Henseende paa en Job, som nærmer sig lidt mere til Kreditforeningernes og Kreditkassernes Ordning, nemlig at der stadig procentvis afdrages paa Kapitalen, vil deres Virksomhed blive langt sikrere, og Interessenterne blive langt bedre stillede, end de nu ere.

Udsen: Som det alt tidligere er blevet fremhævet, skal ogsaa jeg erkende, at Sparekasserne her i Landet have været til stor Nytte for vort Fædreland, og særlig maa vi med Taknemlighed erindre de Mænd, som med stor Opoffrelse og megen Uegennyttighed ved Stiftelsen af den første Sparekasse have fremmet en stor og vigtig Sag, som har haft indgribende Betydning i vore Pengeforhold, og ikke for en enkelt Klasse, men for det samlede Folk. Netop derfor maa vi dog være saa meget mere betænkelige ved, hvad der skeer i Aarhus. Men Lovforslaget gaar jo ogsaa ud paa at forhindre, at noget Vignende kan ske for Fremtiden. Det, der for mig i Lovforslaget er det Vigtigste, er, at Sparerne sikkes mod Tab, og at man sørger for at bevare den Lillid, som Sparekasserne hidtil have haft, uden at man dog griber forstyrrende ind i Kasserens frie Virksomhed og Selvstændighed. Det gaar ikke an at slaa sig til Ro med den Tanke, at, fordi vi i sin rene Almindelighed maa indrømme, at Bestyrrelserne for Sparekasserne bestaa af hæderlige og ansete Mænd, er Alt i Orden. Det Samme kunde jo siges om Bestyrrelserne af mange Aktieselskaber, som ere gaaede fallit. Jeg vil for mit Bedkommende helst tro, at Bestyrrelserne have haft de redeligste og allerbedste Hensigter med deres Foretagender; men hvad vi maa bebrejde disse Bestyrrelser, faaelsom Enhver, der deltog i deres Foretagender, er, at de ikke itide gave Agt paa, hvad der passerede udenfor vort Fædreland. Da saaledes ikke alene i Thierig, men senere i Preussen det ene Aktieselskab gik fallit efter det andet, og det hele Væsen paa samme Tid i vore Blade blev betegnet som Humbug og Svindel, skulde man dog tro, at der var Anledning for os til at blive betænkelige, men det var langt fra ikke Tilfældet. Vi fortsatte Affærene, indtil det endte, som vi Alle vide, med stor Forstræffelse og til Tab for Mange. Betragter man Sparekassekommissionens Betænkning, er den jo ikke meget lystelig at se til, men den er god at faae Forstand af. Det Betænkeligste for mig er imidlertid den Omstændighed, at mange af Sparekasserne ere vegne bort fra den dem ifølge Sagens Natur anviste Vej, nemlig at anbringe deres Midler i faste Eiendomme. Et maa vistnok erkende, at de Sparekasser, der netop have brugt denne Fremgangsmaade, høre til de solideste af dem, vi have, og jeg ser heller ikke rettere end, at, da Sparekasserne fornemlig benyttes af Landbofanden, bør det ogsaa være den Klasse, som fortrinnsvis kommer i Betragtning ved Anbringelsen

af Sparekassernes Midler. Men saaledes forholder det sig, som sagt, ikke. Mange Sparekasser ere slaaede ind paa den Vej at drive Bankforretninger og anbringe betydelige Summer ikke alene i indenlandske, men ogsaa i udenlandske Papirer. Jeg kender en Sparekasse, som virker med ca. 300.000 Kr. og har ikke mindre end nogle og halvtredstindstyve Tusind anbragte i indenlandske og udenlandske Papirer. At dette Beløb ikke er formindsket i de senere Aar, har jeg en Formodning om, thi naar man kommer til Sparekassen for at faae Penge, saa svares der, at saalænge Krisen varer, laaner Sparekassen ikke Penge ud. Jeg skal dog bemærke, at Kassereren har søgt at raade Bod herpaa ved underhaanden at tilbyde Penge til 10 à 12 pCt., men det maatte være meget at beklage, hvis Landmænd skulde gaa til at laane Penge til saa høje Renter. Jeg kan ikke være fuldt enig med det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein-Holsteinborg) i, at det ikke skulde være heldigt at faae flere Sparekasser. Jeg tror tværtimod, at det vilde være ønskeligt, at der opstod flere Sognesparekasser, end der er for Diebliffet, navnlig fordi jeg tror, at det vilde faae en stor Betydning overfor Lyendet. Ganste vist vilde dette navnlig bero paa, hvorvidt Husbonde og Madmoder vilde interessere sig for Sagen og opfordre Tjenestefolkene til at sette Penge i Sagen. Det var heldigt, om det kunde ske, thi derved vilde der spares betydelige Summer, der senere vilde komme Lyendet tilgode, medens de nu gaa til Stads og Fjas. Jeg skal dernæst tillade mig i Korthed at omtale Lovforslaget. Under § 2 a nævnes blandt andet Kasserens Bestyrelse og dens Valg, men ikke, hvorledes Valget skal foregaa. Valget af Bestyrelsen har for mig en ikke ringe Betydning. Den nuværende Maade at vælge paa, hvor Bestyrelsen ofte supplerer sig selv, anser jeg for meget uheldig. Det Naturligste vilde være, at Sparerne selv valgte en Bestyrelse, men det kan maasse ikke gennemføres for de store Sparekassers Bedkommende. (B. Holm: Jo!) Ja, hvis det kunde gennemføres, vilde det være meget heldigt, og jeg vil ogsaa anse det for at være det Rigtigste, men ellers tror jeg, at Valget af Bestyrelsen ubetinget burde indstilles til Overvejighedens eller Ministeriets Approbation. Saaledes som det nu gaar til, synes det mig at være meget uheldigt. § 2 c indeholder Bestemmelsen om, at Renten af Indskud ikke maa overstige 4 pCt. om Aaret. Som jeg før sagde, vil jeg nødtigt være med til at gjøre Indgreb i Sparekassernes frie Virksomhed, men det forekommer mig rigtigst, at denne Bestemmelse er paa Grændsen deraf. Iøvrigt vil jeg sige, at hvis jeg kun havde Valget mellem Loven med denne Bestemmelse om de 4 pCt. og ingen Lov, vilde jeg stemme for Loven, dog med den Tilføielse, at den kun skulde gjælde for et begrændset Tidrum. Ex. 3 eller 5 Aar; og skulde det da vise sig